

Børns og unges kendskab til og brug af egne rettigheder

– Første måling i forhold til barnets lov

Hovedresultater

Hovedresultater

En af de politiske målsætninger med Børnene Først reformen er, at flere børn og unge i udsatte positioner skal gøre brug af deres rettigheder. For at kunne belyse, om reformen bidrager til, at flere af børnene og de unge kender til og gør brug af deres rettigheder, har VIVE gennemført denne første undersøgelse af kendskabet til og anvendelsen af rettigheder blandt børn og unge i udsatte positioner. Den danner derfor grundlaget for de senere opfølgninger på Børnene Først.

Undersøgelsen afdækker børnenes og de unges kendskab til og anvendelse af deres rettigheder inden for følgende fem temaer:

- Retten til at få hjælp
- Retten til inddragelse
- Retten til at have en bisidder med til møder
- Retten til at klage over afgørelser, der er truffet
- Viden om rettigheder og social støtte til at få hjælp.

Undersøgelsen er gennemført blandt børn og unge, der er anbragt i en plejefamilie, på børne- og ungehjem eller på eget værelse samt blandt børn og unge i tidligt forebyggende og støttende indsatser.

Undersøgelsen viser overordnet set, at:

- **8 ud af 10** børn og unge ved, at de har nogle rettigheder. Dog er det kun knap halvdelen af børnene og de unge, der ved, hvem de kan gå til for at få undersøgt, om de kan få hjælp og støtte af kommunen.
- **2 ud af 3** børn og unge ved, at de har ret til at blive inddraget, når der træffes afgørelser i deres sag. Andelen af børn og unge, der oplever, at deres rådgiver lyttede til deres ønsker ved sidste møde, ligger dog lidt lavere.
- **3 ud af 4** børn og unge ved, at de har ret til at have en bisidder med til møder med kommunen. 16 % af børnene og de unge har ikke haft en bisidder med til møder, enten fordi de ikke vidste, at de havde ret til en bisidder, fordi de fik afslag på at have en bisidder med eller af anden årsag.

- **2 ud af 3** børn og unge ved, at de har ret til at klage, hvis de ikke er enige i de afgørelser, der træffes i deres sag. 1 ud af 4 af børnene og de unge har på et tidspunkt gjort brug af deres ret til at klage.
- **Knap 1 ud af 5** børn og unge svarer, at der ikke er nogen, der har givet dem viden om deres rettigheder. Det er også denne gruppe af børn og unge, der i mindre omfang har kendskab til deres rettigheder og deraf også generelt i mindre omfang gør brug af deres rettigheder.

Når der ses på tværs af undersøgelsens resultater, viser undersøgelsen, at børn og unge i tidligt forebyggende indsatser og støttende indsatser generelt i mindre omfang har kendskab til deres rettigheder.

Børn og unge, der modtager tidligt forebyggende indsatser, kan godt modtage en indsats, uden at de selv har været i kontakt med deres børne- og ungerådgiver. Det betyder også, at de ikke nødvendigvis har en aktiv sag, hvor der træffes afgørelser, der giver dem ret til at blive inddraget eller mulighed for at deltage i møder med en bisidder til stede. Samtidig har deres sag ofte en karakter, hvor der ikke træffes af-

gørelser, der giver dem ret til at klage.

Disse forhold kan samlet set forklare, hvorfor denne gruppe af børn og unge generelt har mindre kendskab til deres rettigheder.

Børn og unge i støttende indsatser har også i mindre omfang kendskab til deres rettigheder. Dette gælder både retten til inddragelse, retten til bisidder og retten til at klage over en afgørelse.

Samtidig er det den gruppe af børn og unge, som i mindst omfang oplever sig inddraget og lyttet til. Der kan således ligge et potentiale i at øge kendskabet til egne rettigheder i denne gruppe.

Fakta om undersøgelsen

Undersøgelsen er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse blandt børn og unge i udsatte positioner.

- Dataindsamlingen er gennemført i perioden 1. marts til 28. maj 2024
- De børn og unge, der er blevet bedt om at besvare spørgeskemaet, var mellem 14 og 17 år på tidspunktet for dataindsamlingen
- Undersøgelsen baseres på 2.765 fulde besvarelser af spørgeskemaet
- Data er på baggrund af en bortfaldsanalyse vægtet, således at resultaterne kan generaliseres til alle børn og unge i udsatte positioner i alderen 14-17 år
- De steder, hvor forskelle på tværs af type af indsats, alder, køn og funktionsnedsættelse er statistisk signifikante, fremgår det af teksten.

Hovedresultater: Børns og unges kendskab til og brug af egne rettigheder

– Første måling i forhold til barnets lov

VIVE/2024

HR_302767